

PROVINCIE
FLEVOLAND

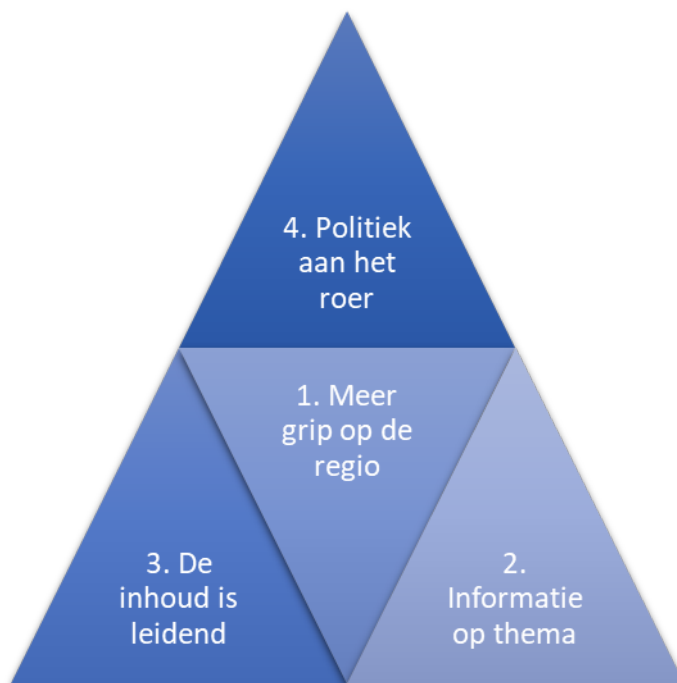
Raad van Almere

STRATEGISCHE REGIOADVISING

Met regioadvising meer grip en invloed op de regio

Plan van Aanpak structurele borging strategische regioadvising

Projectnaam	Strategische regioadvising
Opdrachtgever	Griffiers van Provinciale Staten Flevoland, gemeenteraad van Almere en gemeenteraad van Lelystad
Versie	Juli 2024

1. INLEIDING

Dit plan van aanpak geeft richting aan de werkzaamheden van de strategisch regioadvisering. Met als doel om regiopolitiek op de Flevolandse agenda te houden provinciaal en gemeentelijk.

Nieuwe fase strategische regioadvisering

Strategische regioadvisering komt in een nieuwe fase. Daarmee is de regioadviseur ingedaald in de Flevolandse formatie en vindt doorbelasting plaats naar de regionale samenwerkingspartners. Voor de pilot waren dat Lelystad en Almere. Pilot is in 2024 afgerond waarmee de regioadvisering nu geborgd wordt in Flevoland en er ruimte is om ook andere samenwerkingspartners te dienen. Lasten staan al structureel in de begroting. De baten worden afzonderlijk geraamd afhankelijk van het aantal samenwerkingspartners.

Uit de pilotfase zijn een aantal zichtbare resultaten en zijn er leerpunten geformuleerd. Strategische regioadvisering kan verder groeien door de herkenbaarheid in de processen tussen verschillende raden en Staten te vergroten. Verder is de ondersteuning van rapporteurs en (deel)regionale netwerken een belangrijke randvoorwaarde om politieke instrumenten effectief in te zetten. Tegelijkertijd zien we dat het aantal samenwerkingsverbanden blijft groeien en dat opschalen een logische volgende stap is.

Dit document is als volgt opgebouwd

1. INLEIDING	2
2. DOELSTELLINGEN STRATEGISCHE REGIOADVISING	3
3. RESULTATEN EN LEERPUNTEN	5
WAT HEEFT HET TOT NU TOE OPGELEVERD - ZICHTBARE RESULTATEN	5
<i>Deelregionale bijeenkomsten</i>	5
<i>Deelregionaal geluid met meer zeggingskracht</i>	5
<i>Borging gesprekken (dagelijks)bestuurders.....</i>	6
<i>Politiek opdrachtgeverschap.....</i>	6
<i>Raadtafelafgevaardigden in positie.....</i>	7
<i>Zicht op wat gezamenlijk kan en lokaal blijft.....</i>	7
LEERPUNTEN UIT DE PILOT	8
<i>Verhelder de gezamenlijke rol, agenderend of volgend.....</i>	8
<i>Verschillende stukkenstromen en werkwijzen bemoeilijken het benutten van informatie uit de regio</i>	8
<i>Verhelder de wijze waarop gezamenlijke besluitvorming tot stand komt.....</i>	8
<i>Breng focus aan om diepgang op thema's te bereiken.....</i>	8
4. STRUCTURELE BORGING EN DOORONTWIKKELING REGIOADVISING	9
UITGANGSPUNTEN VOOR STRATEGISCHE REGIOADVISING	9
BORGING VAN RESULTATEN EN LEERPUNTEN UIT DE PILOT.....	9
VERDERE DOORONTWIKKELING VAN STRATEGISCHE REGIOADVISING	10
HET OPSCHALEN VAN REGIOADVISING NAAR ANDERE SAMENWERKINGSVERBANDEN EN PARTNERS.....	10
5. BIJLAGE – THEORETISCH KADER.....	11
VERDIEPINGSMATRIX REGIONALE SAMENWERKING	12

2. DOELSTELLINGEN STRATEGISCHE REGIOADVIESING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de doelstellingen die we willen bereiken met strategische regioadviesing om regiopolitiek op de raads- en Statenagenda te krijgen en te houden.

Door de Staten is tijdens de vergadering van [Provinciale Staten 25 januari 2023 15:30:00](#), visiedocument “Politiek aan het roer” vastgesteld. Hierin is “Regiopolitiek op de Flevolandse agenda” een specifieke opgave. Problemen die daarin worden benoemd zijn onder andere het onder druk staan van de democratische legitimiteit als de vergrote werkdruk die maakt dat belangrijke, maar niet urgente zaken, sneller uit beeld verdwijnen.

Democratische legitimiteit onder druk

Democratische legitimiteit staat onder druk. Een steeds groter deel van de begroting wordt besteed in het verlengd bestuur.

Om de rol als volksvertegenwoordiger goed te blijven vervullen is het nodig dat volksvertegenwoordigers de regio meer naar zich toetrekken en de instrumenten die zij al tot hun beschikking hebben, effectiever benutten.

Figuur 1 - Uit magazine Goede Raad magazine pagina 26

Werkdruk vergroot

Een andere constatering is dat de vergadercycli de tijdsbesteding en werkdruk van volksvertegenwoordigers bepaald. Door meer overzicht te bieden en ook belangrijke, maar niet-urgente taken meer in het gezichtsveld te brengen, kunnen volksvertegenwoordigers meer focus aanbrengen in de politieke thema's die zij zelf belangrijk vinden en daarin agenderend zijn.

	Urgent	Niet-urgent
Belangrijk	Besluitenvorming met externe deadline (provincie, wet- en regelgeving). Actualiteit uit krant Crises	Regionale ontwikkeling Onderwijs & arbeidsmarktaansluiting Ontsluiting woonwijken via goede infrastructuur
Niet-belangrijk	Individuele casus	Particuliere meningen

Tabel 1 - Eisenhower Matrix

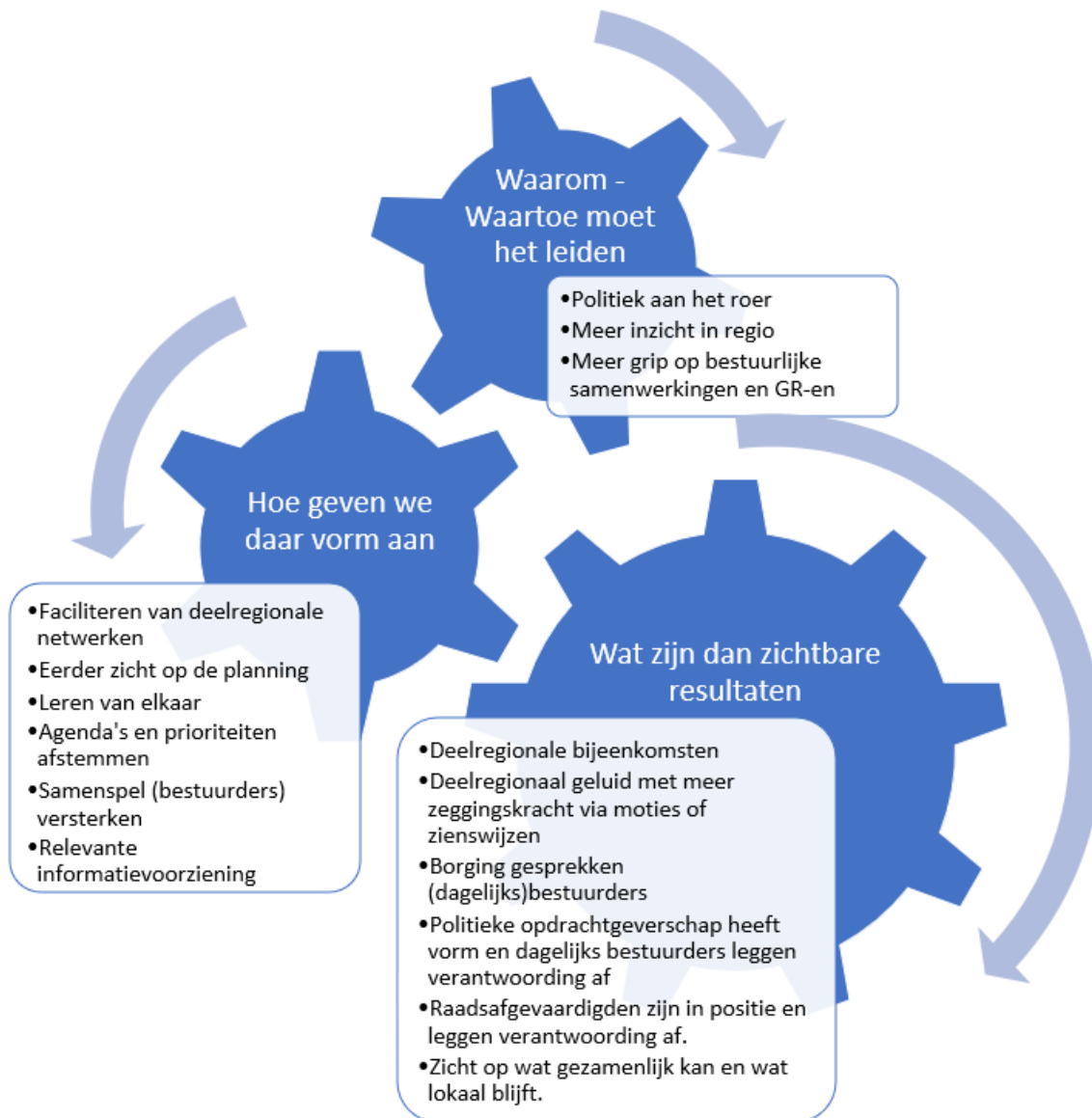
Wat als we stoppen

Wanneer we strategische regioadviesing niet verder doorvoeren en ontwikkelen;

- zal een deel van de inhoudelijke ondersteuning aan rapporteurs en woordvoerders wegvallen;
- komt de agenderende rol van volksvertegenwoordigers op regionale thema's niet van de grond;
- blijven andere regio's in het land zich verder ontwikkelen in het effectief naar voren brengen van het regionale geluid;
- vul je dit deel van de visie, momenteel, niet verder in.

Samenhang van strategie naar activiteiten

Bij aanvang van strategische regioadvisering is een projectplan opgesteld waarvan de belangrijkste elementen hier kort zijn opgenomen. Zo zijn er activiteiten en doelen (gewenste zichtbare resultaten) benoemd wat als basis diende voor de uitgevoerde werkzaamheden.

3. RESULTATEN EN LEERPUNTEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten en leerpunten uit de pilotfase verwoord. Dit is ook de basis voor het plan van aanpak voor de borging van strategische regioadviesing.

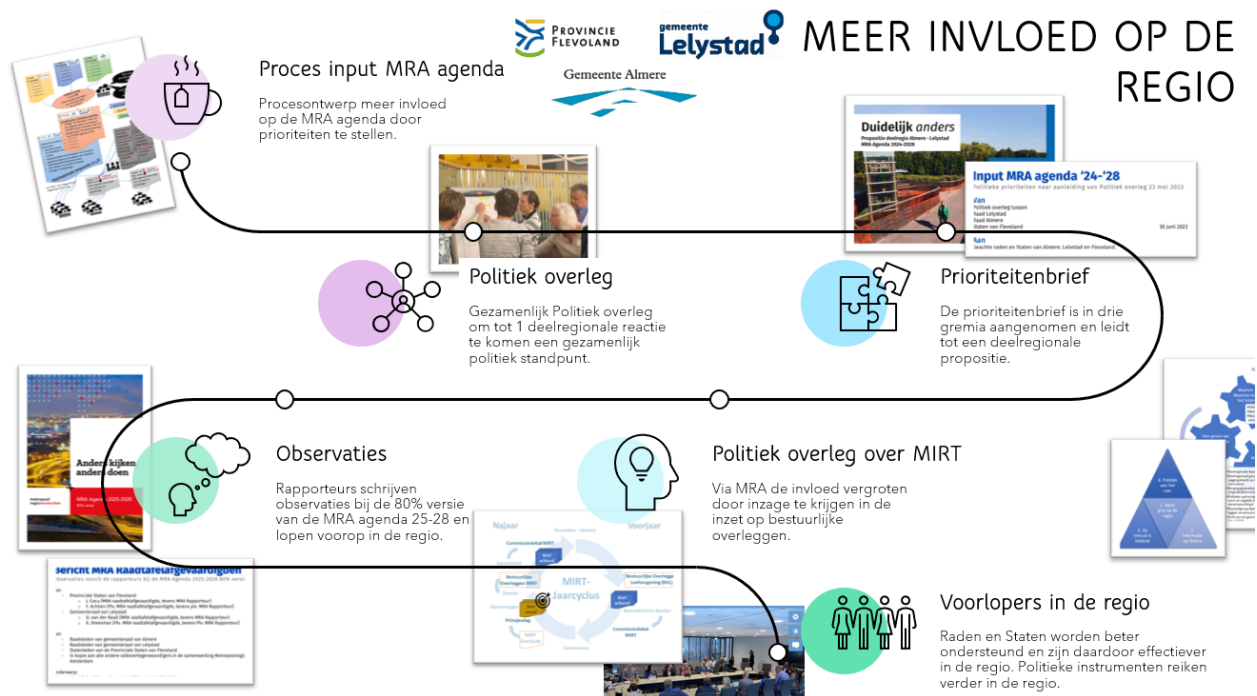
Wat heeft het tot nu toe opgeleverd - Zichtbare resultaten

Deelregionale bijeenkomsten

Situatie was dat het moeilijk was gezamenlijke momenten te vinden om elkaar te treffen en politiek met elkaar te overleggen. Hiertoe heeft de regioadviseur in de zomer van 2023 de taak van de 3 griffiers gekregen om 3 momenten in de vergaderschema's op te nemen en een politiek overleg mogelijk te maken. Er zijn in de drie vergaderschema's 3 momenten gevonden om een politiek overleg (deelregionaal tussen de raden en Staten) te organiseren. Het is goed te zien dat de woordvoerders op de regio zich vaker laten zien en betrokken zijn bij het regionale onderwerp.

Deelregionaal geluid met meer zeggingskracht

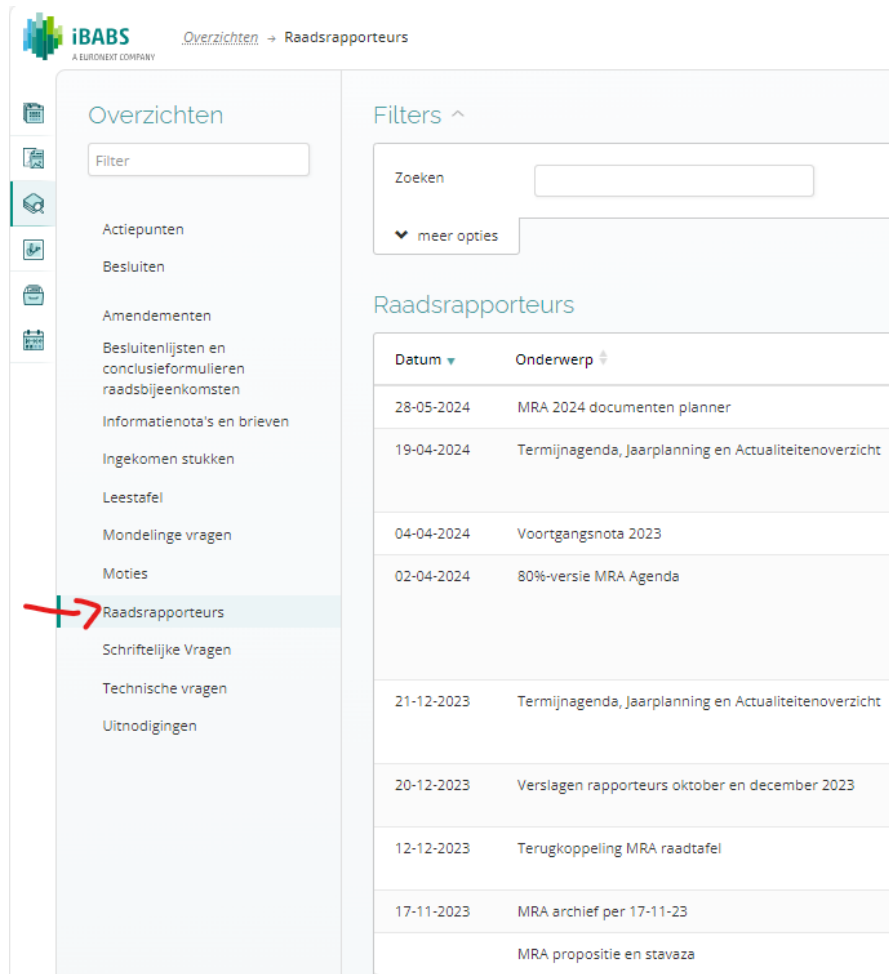
Situatie was dat de colleges elk een eigen stuk en besluit voorbereiden. Dit maakte dat de uitkomst was dat er drie standpunten in de verschillende gremia werden ingenomen. Van deelregionale zeggingskracht was geen sprake. De opdracht was om de zeggingskracht van gemeenschappelijke standpunten te vergroten. We hebben gezien dat de deelregionale afstemming van een motie op de input MRA agenda 25-28 een goede afstemming van prioriteiten is geweest. En in de regio een gelijkluidende [prioriteitenbrief](#) bij motie is aangenomen, ondanks politieke verschillen. (zie voor het totale archief deze [li nk](#)).

Figuur 2 - Van Pilot naar borging

Borging gesprekken (dagelijks)bestuurders

De situatie was dat er ad hoc informele gesprekken plaatsvonden tussen dagelijks bestuurders en volksvertegenwoordigers. Door hier nadrukkelijker in te faciliteren hebben deze gesprekken gestructureerd plaatsgevonden in Flevoland en Lelystad en zijn er verslagen van gemaakt. In Almere is een eerste gesprek gevoerd tussen de raadtafelafgevaardigden en de dagelijks bestuurder. Deze gesprekken hebben de relaties over en weer bevordert en heeft de gelegenheid geboden aan een op samenwerking gericht gesprek, oog houdend voor de eigen rollen en posities. Hierover zijn verslagen gepubliceerd via de eigen routes. In Lelystad is een eigen overzicht opgenomen met deze verslagen.

Figuur 3 - Eigen overzicht in vergaderapp voor rapporteurs

Politiek opdrachtgeverschap

De situatie is dat de regio wordt bestuurd via de reguliere bestaande routes en dat ritme niet altijd bijdraagt aan een betere rolvulling van volksvertegenwoordigers. In de vergaderingen van Provinciale Staten en de raad van Lelystad zijn er reguliere momenten om terug te koppelen over samenwerkingsverbanden, die worden niet automatisch gevuld/benut. Hier is ontwikkelruimte. Wanneer het gaat over het verkrijgen van een gezamenlijke informatievoorziening stukt dit. Het informele netwerk faciliteren is van waarde maar heeft nu geen plek in het systeem. Het is aan te bevelen dit te borgen, bijvoorbeeld door het te formaliseren of informele werkafspraken over te maken, dit zou helderheid scheppen naar alle actoren.

Raadtafelafgevaardigden in positie

De situatie was dat raadtafelafgevaardigden naar voren werden geschoven in een raadtafel met samenwerkingsafspraken. De taak was dat deze afgevaardigden met meer ondersteuning deel konden nemen aan die vergaderingen om de belangen van Almere, Lelystad en Flevoland vanuit volksvertegenwoordigers perspectief in te brengen. We hebben gezien dat deze ondersteuning bijdraagt aan het vergroten van de invloed. Zo worden de raadtafelafgevaardigden van Almere, Lelystad en Flevoland regelmatig genoemd in de verslagen van de raadtafel. Een ander mooi voorbeeld is bijvoorbeeld dat de rapporteurs van Lelystad en Flevoland vanuit hun rol observaties hebben gedeeld met alle andere MRA deelnemers. Veelal zijn die observaties betrokken bij de besprekingen aldaar. De rapporteurs worden ondersteund met een gezamenlijk dossier waar de verschillende afstemmingen en basisinformatie terug te vinden is.

Figuur 4 - gezamenlijke dossiervorming Rapporteurs

Zicht op wat gezamenlijk kan en lokaal blijft

De situatie was dat de regio steeds groter werd en lastig hanteerbaar of in verbinding te brengen met lokale thema's. De taak was om een begin te maken met het vinden van manieren om de gezamenlijke zeggingskracht te vergroten. Door de opzet van de politieke overleggen en het steeds nader beschrijven wie waarvan is en hoe dit leidt tot politiek gedragen besluiten krijgen raden en Staten steeds meer zicht op wat lokaal is en blijft en wat lokaal mag. Door de herkenbaarheid en de zelfde taal te stimuleren kan die gelijke vlieghoogte sneller worden bereikt en kan er meer tijd en aandacht worden besteed aan de gezamenlijke bespreking. Hier zal nog verdere doorontwikkeling nodig zijn.

Leerpunten uit de pilot

Verhelder de gezamenlijke rol, agenderend of volgend

Er is vaagheid tussen wanneer doe je iets samen en wanneer doe je iets thuis. En wanneer is de volksvertegenwoordiging proactief en agenderend of reactief en wacht stukken vanuit het college af. De regio gaat veelal over de vinger aan de pols houden, ook wanneer er geen stukken vanuit het college worden aangeboden. Het verhelderen van wie is wanneer in the lead, kan bijdragen aan die verheldering.

Verschillende stukkenstromen en werkwijzen bemoeilijken het benutten van informatie uit de regio

De verschillende stukkenstromen en werkwijzen maakt dat er nog geen plek is ingericht om gezamenlijke besluiten te nemen. Ook is er geen plek om op de hoogte te raken van het besluit van de ander zodat je die kunt betrekken in de eigen besluitvorming.

Verhelder de wijze waarop gezamenlijke besluitvorming tot stand komt

Regionale standpunten moeten nu nog in eigen gremia bekrachtigd worden, kan alleen bij motie of initiatief. Een herkenbare route en gezamenlijke formats kan bijdragen aan de herkenbaarheid en voorspelbaarheid van processen. Momenteel wordt nu in drie gremia aansluiting gezocht bij de eigen formats. Dit wordt nu handmatig omgezet.

Breng focus aan om diepgang op thema's te bereiken

De politiek moet de inhoud bepalen, daar is nu geen afspraak over. Hoe bepaal je de focuspunten of agenda met drie gremia. Dat maakt regioadvisering kwetsbaar of vaag. Het is aan te bevelen dit voor te zijn door de agenderende commissies focuspunten aan te laten brengen per jaar. Aangevuld met werkafspraken over aanpassingen op de agenda om aan te sluiten bij de actualiteit.

4. STRUCTURELE BORGING EN DOORONTWIKKELING REGIOADVISERING

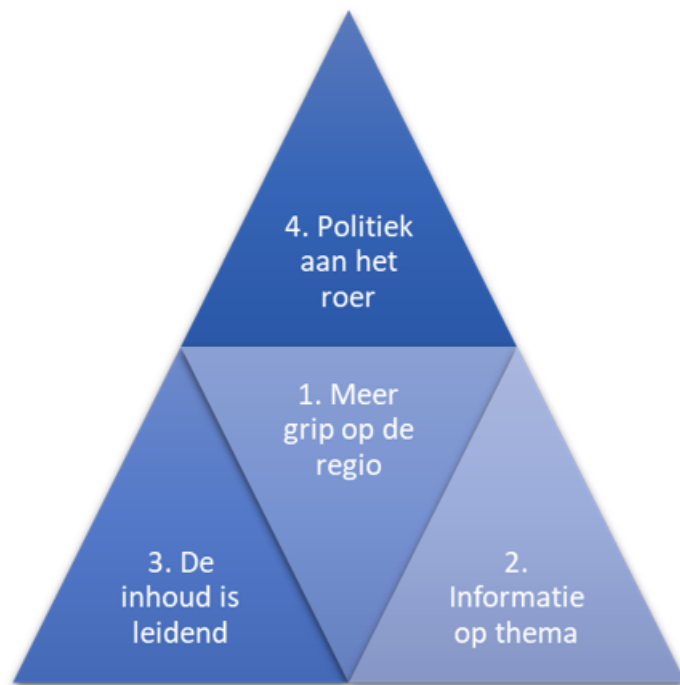
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop strategische regioadvisering structureel te continueren en verder te ontwikkelen. Eerst wordt ingegaan op de uitgangspunten die worden gehanteerd bij strategische regioadvisering. Vervolgens wordt ingegaan op de geplande activiteiten die langs drie sporen worden vormgegeven;

- Borging van resultaten en leerpunten uit de pilot;
- Verdere doorontwikkeling van strategische regioadvisering;
- Het opschalen naar andere samenwerkingsverbanden en partners

Uitgangspunten voor strategische regioadvisering

Borging van de advisering zal plaatsvinden langs de volgende uitgangspunten. Waarbij een stevig fundament nodig is om daadwerkelijk te komen tot politiek aan het roer in de regio.

1. Met de visie en het uitvoeren van de pilot hebben de raden en Staten reeds uitgesproken meer invloed te willen op de regio. Er zijn rapporteurs ingesteld en deze worden ondersteund in hun rol.
2. Informatie op thema heeft als doel om de informatie zó te clusteren dat dit aansluit op de behoefte en rol van verschillende volksvertegenwoordigers.
3. De politieke inhoud is leidend en niet de vorm van de bestuurlijke samenwerkingen. Bijeenkomsten worden ingericht naar inhoud.
4. Doordat woordvoerders en rapporteurs worden ondersteund en met elkaar in contact worden gebracht komen zij eerder toe aan de agenderende rol van politici en komt daarmee de politiek aan het roer.

Figuur 5 - uitgangspunten strategische regioadvisering

De activiteiten worden verder geborgd in de griffiejaarplannen. Het plannen van werkzaamheden en het bijstellen van die plannen worden periodiek besproken in de werkgeverscommissie.

Borging van resultaten en leerpunten uit de pilot

Wat goed werkt en wat vooral doorgezet mag worden is het faciliteren en uitvoeren van de advisering over bestuurlijke samenwerkingsverbanden aan volksvertegenwoordigers en rapporteurs in het bijzonder. Op een andere wijze informeren over regionale samenwerkingsverbanden via bijvoorbeeld een infographic of een serious game is onderdeel van de mogelijkheden.

Geplande activiteiten;

- Annotatie vergaderingen regionale volksvertegenwoordigende organen (MRA Raadtafel, klankbordgroep oa)

- Volgen stukkenstroom en onderhouden netwerk met ambtelijke organisatie rondom een thema en faciliteren woordvoerders op die onderwerpen;
- Faciliteren inzet van deelregionale politieke instrumenten;
- Netwerk stimuleren en onderhouden tussen volksvertegenwoordigers op onderwerpen en het gesprek met dagelijks bestuurders faciliteren, verslagleggen en verantwoorden;
- Doen ontwikkelen van Factsheets en dossiers op thema's;
- (Laten) maken van infographics om de processen te visualiseren of inzet van serious gaming.

Verdere doorontwikkeling van strategische regioadvisering

In de pilot fase hebben we gezien dat de regio zich uitstrekt over een groot aantal thema's. Er zijn verschillende manieren waarop advisering vorm kan krijgen. Via informeren, inspireren, onderzoeken en in samenhang brengen.

In de doorontwikkeling wordt als eerst de focus gelegd op de verdere doorontwikkeling van het proces om te komen tot een [Politiek Overleg](#). Hierdoor wordt de herkenbaarheid en de effectiviteit van het instrument vergroot. Hierdoor ontstaat meer helderheid over de rollen, rolname, taken en verantwoordelijkheden van alle deelnemers en belanghebbenden. Dit leidt ertoe dat beïnvloedingsmomenten beter worden benut, de zeggingskracht wordt vergroot en de eigen besluitvorming verrijkt door het regionaal perspectief te betrekken.

Geplande activiteiten zijn onder andere;

- De vastlegging van Politieke Overleggen in de vergaderschema's in de processen borgen;
- Organiseren en uitvoeren van politieke overleggen;
- Informatie over rollen, verantwoordelijkheden en proces verder op schrift stellen;
- Jaarlijkse hoofdthema's via agenderende commissies of fractievoorzitters vast laten stellen;
- Afspraken maken over de wijze van agendering en besluitvorming;
- Afspraken maken over de wijze waarop dit in de eigen stukkenstromen wordt opgenomen;
- Gemeenschappelijke taal ontwikkelen ten aanzien van de regio;
- Basis-, proces-, en beslisinformatie beter vindbaar maken onderling;
- Borgen in de eigen reglementen en werkwijzen.

Het opschalen van regioadvisering naar andere samenwerkingsverbanden en partners

Gedurende de pilot is gestart met de MRA regioadvisering wordt daar nu ook veelal aan gekoppeld. De inzet van de instrumenten is echter veel breder toepasbaar. Door een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen kan regioadvisering breder toegepast worden. Met een zogenaamde Flevolandse standaard kunnen ook andere samenwerkingsverbanden en andere partners worden betrokken.

Geplande activiteiten zijn onder andere;

- Actief uitnodigen voor de Politieke Overleggen;
- Delen van de geleerde lessen en de wijze waarop dit ook voor anderen helpend kan zijn;
- Relevante onderzoeken op dit gebied volgen en omzetten in kennis;
- Verdiepingsmatrix verder ontwikkelen om als gezamenlijk kader te hanteren;
- Andere griffies en gemeenten aanhaken om de signalerende functie te vergroten;
- Waar mogelijk kaderstellende documenten zoals Nota verbonden partijen verder verbeteren met gelijklopende adviezen om grip op de regio te vergroten.

5. BIJLAGE – THEORETISCH KADER

Voor het structureren van de in te zetten interventies is een verdiepingsmatrix opgebouwd. Welke activiteiten en informatie sluit het beste aan bij de verschillende doelgroepen. Een goede mix in activiteiten draagt bij aan versterking van het geheel.

Achtergrond

De verdiepingsmatrix is een vereenvoudigde weergave en toepassing van de taxonomie van Bloom. Deze onderwijskundige heeft (cognitieve) vaardigheden opgesplitst in 6 categorieën.

Om te komen tot hogere orde denken zijn de lagere orde denken een fundament dat nodig is.

Figuur 6 - Taxonomie van Bloom

Vertaling naar de politiek

In de politiek constateren we alle informatie aan alle volksvertegenwoordigers wordt verstuurd. Door de veelheid aan dossiers of de waan van de dag wordt niet altijd actief aan het fundament gewerkt. Een deel van de informatie 'komt niet aan'. Dit lijkt ook ten grondslag te liggen aan de parallelle signalen om meer informatie en klachten over een informatieoverload.

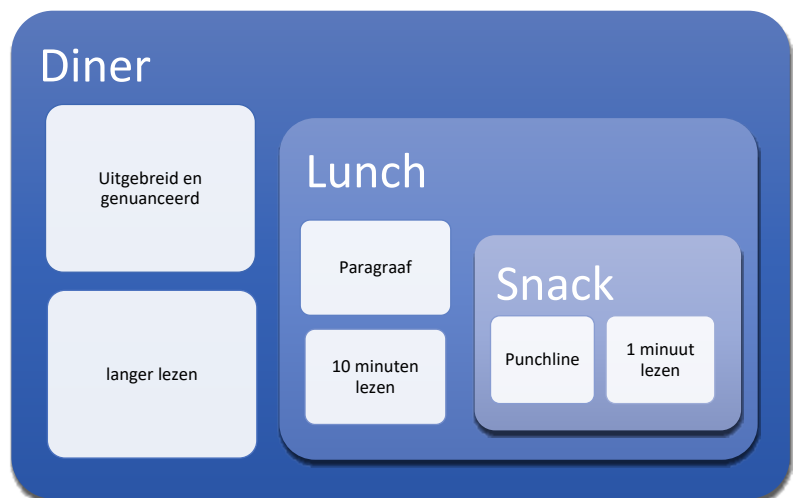
Het structureren van informatie naar doelgroep en verdieping kan bijdragen aan de oplossing. De matrix kan bijdragen aan een gezamenlijk beeld van wie wat moet hebben en welke informatiepositie je mag verwachten van geïnformeerde woordvoerders en rapporteurs.

Toepassing op informatie

Informatie kan als volgt worden ingericht:

1. Snack: doelgroep alle volksvertegenwoordigers
2. Lunch: doelgroep woordvoerders en portefeuillehouders
3. Diner: doelgroep woordvoerders en rapporteurs

Als je meer wilt weten kun je dan altijd nog verder kijken. Je weet nu beter wat je niet weet of waar je het kunt vinden, al dan niet bij een fractiegenoot.

Verdiepingsmatrix regionale samenwerking

	Basis	Onthouden en begrijpen	Toepassen en analyseren	Evalueren en creëren
Wie	Alle volksvertegenwoordigers	Volksvertegenwoordigers Woordvoerders (waaronder Commissielid Fractie-assistenten) Rapporteurs	Volksvertegenwoordigers Woordvoerders Rapporteurs	Woordvoerders Rapporteurs
Startpositie	Ik heb nog onvoldoende kennis om te begrijpen wat de impact is van bestuurlijke samenwerkingen op mijn werk als volksvertegenwoordiger. Het onderwerp is voor mij nieuw.	Ik ben bekend met de basiskennis en weet dat samenwerkingen ook op beleidsniveau impact hebben. Ik mag me nog wel verdiepen in de vraag wat nodig is om als raad/Staten meer sturing te geven aan samenwerkingen.	Ik begrijp wat de noodzaak en het belang is van samenwerkingen en hoe deze ons werk raakt. Mijn verdiepingsvragen zijn meer gericht op hoe voor onze raad/Staten deze te vertalen naar passende handvatten in de governance en eigen vergadercyclus/RvO. En hoe zeggingskracht kan worden vergroot door ook op volksvertegenwoordigers niveau samen te werken in deze governance.	Ik zie het als mijn verdieping om agendasettend te zijn op de politieke thema's. Ik weet hoe het besluitvormingsproces in elkaar steekt en wie daarvoor georganiseerd moeten worden om tot een resultaat te komen.
Wat leer je dan	Kennis opdoen over het onderwerp en gewoon raken in de gehanteerde begrippen.	Door een groter begrip van de verbanden tussen samenwerkingsverbanden en het uitgevoerde beleid, krijg je meer inzicht in de invloed van het besluitvormingsproces. Je kunt ook anderen vertellen hoe het samenwerkingsverband in elkaar steekt en hoe besluitvorming tot stand komt. Ook weet je welke aanpalende raden en staten betrokken zijn.	Je weet de kennis van de besluitvorming ook toe te passen. Je weet wie welke invloed aan kan wenden. Ook weet je aan te geven welke informatie je daarbij nodig hebt en van wie. Verder weet je in het netwerk pro-actief het gesprek aan te gaan met directe stakeholders en draagvlak te vinden voor ideeën.	Als rapporteur en woordvoerder weet je de rapporteurs van andere gremia te vinden. Je kent de politieke gevoeligheden in de raad/Staten en weet hierover het gesprek met de dagelijks bestuurders te voeren om het probleem op te lossen. En gelijktijdig het draagvlak binnen de raad/Staten te vergroten.
Focusdoelen	Ik weet waar ik de samenwerkingsverbanden kan vinden Ik kan de regioadviseur vinden wanneer ik meer wil weten Ik weet dat een deel van de begroting in de regio wordt besteed	Ik ben bekend met de invloed van de regio op de eigen beleidsterreinen Ik weet de informatie te vinden en ook met anderen te delen Ik laat mij inspireren door goede voorbeelden uit het land en analyses van experts	Begrijpt op welke wijze de politieke sturing kan worden vormgegeven in het samenwerkingsverband Weet welke informatie nodig is en hoe deze te verkrijgen Ik weet via welke route ik mijn politieke prioriteiten kan agenderen en verder brengen	Weet politieke sturing mede vorm te geven in de samenwerkingsverbanden Weet dit te verbinden aan de beleidsthema's binnen de eigen bestuurlijke grenzen Helpt de raad/Staten als geheel door invloed te borgen in kaderstellende documenten en processen
Attitude	Nieuwsgierig Onderzoekend	Onderzoekend en beoordelend Pragmatisch	Cultuurbepalend	Voortrekkers- of leidende rol in raad/Staten